

Brüssel, 12. november 2025
(OR. en)

15196/25
ADD 1

JAI 1640
MIGR 413
FRONT 266
RELEX 1441
ASILE 101

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	11. november 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 795 final - ANNEX
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE EUROOPA IGA-AASTASE VARJUPAIGA- JA RÄNDEARUANDE (2025) KOHTA

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 795 final - ANNEX.

Lisatud: COM(2025) 795 final - ANNEX

Brüssel, 11.11.2025
COM(2025) 795 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE EUROOPA
IGA-AASTASE VARJUPAIGA- JA RÄNDEARUANDE (2025) KOHTA**

LISA

järgmise dokumendi juurde:

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE EUROOPA IGA-AASTASE VARJUPAIGA- JA RÄNDEARUANDE (2025) KOHTA

Teine ülevaade rände- ja varjupaigaleppe rakendamise olukorrast

SISSEJUHATUS

Komisjon avaldas eelmise ülevaate rände- ja varjupaigaleppe rakendamise olukorrast 2025. aasta juunis¹. Käesolev teine ülevaade hõlmab ajavahemikku alates sellest ajast kuni 2025. aasta oktoobri alguseni.

Vahepeelsel ajal on liikmesriigid, komisjon ja liidu asutused koos eri sidusrühmade ja partneritega jätkanud tööd leppe kõigi põhielementidega, et tagada rakendamise jätkumine.

On tehtud täiendavaid edusamme ja saavutatud olulisi vahe-eesmärke, sealhulgas riiklike strateegiate ja valmisoleku plaanide väljatöötamine, riiklike õigusraamistike kohandamine, määruse (EL) 2024/1351 rakendusmääruse vastuvõtmine ning ettevalmistused esimese iga-aastase rändehalduse tsükli rakendamiseks.

Sellele vaatamata esineb endiselt lahendamist vajavaid küsimusi, eelkõige seoses Eurodaciga ja süsteemide õigeaegse valmisoleku tagamisega, piirimenetlusega ning vajadusega rakendada ajakavast kinnipidamiseks vajalikku taristut, personali ja halduskokkuleppeid. Lisaks tuleks kogu liidus lõplikult paika panna taustakontrolli kord ning viia vastuvõtusuutlikkus vastavusse tegelike vajaduste ja uue raamistikuga. Samuti tuleks kehtestada põhiõiguste järelevalve ja õigusnõustamise kord.

2025. aasta juulis esitas komisjon ettepaneku uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta, mille kohaselt peaks liidu rahaline toetus rände, julgeoleku ja piiride haldamiseks järgmise finantsraamistiku perioodil kolmekordistuma ning siseküsimustega tegelevate asutuste rahastamine märkimisväärselt suurenema. Kavandatav täiendav liidu rahaline toetus siseasjade ja rände valdkonnas oleks kokku 81 miljardit eurot.

¹ Vt esimene aruanne rände- ja varjupaigaleppe rakendamise olukorra kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0319>.

TEGEVUS LIIDU TASANDIL

Esimene ja oluline kavandamisetaap algas 2024. aasta juunis, kui esitleti ühist rakenduskava, millega loodi raamistik liikmesriikide riiklike rakenduskavade väljatöötamiseks ja asjakohase juhtimiskorra kehtestamiseks².

Nüüdseks on leppe rakendamise seotud töö täielikult keskendunud õigusaktide kohandamisele, praktilisele rakendamisele ja vajalike reformide rahastamisele. Praeguses etapis toimivad loodud koordineerimismehhanismid jätkuvalt hästi, seda nii horisontaalsel tasandil strateegilise sisserände-, piiride ja varjupaigakomitee (edaspidi SCIFA) raames kui ka komisjoni ja liikmesriikide vahelise sihipärase kahepoolse dialoogi raames. Üldisem arvamuste vahetus Euroopa Parlamendiga jätkus kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni varjupaigaküsimuste (rände- ja varjupaigaleppe / Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamise) töörühma korrapärastel kohtumistel.

Komisjoni poolt viimase seitsme kuu jooksul leppe sisustamiseks ja täiendamiseks esitatud erinevad seadusandlikud ettepanekud liiguvad seadusandlikus menetluses edasi. Need hõlmavad ettepanekut uue tagasisaatmismääruse kohta, ettepanekut turvalise kolmanda riigi mõiste kohta ning kavandatavat turvaliste päritoluriikide liidu nimekirja³. Euroopa Parlament on määranud oma raportöörid ja tehniliste kolmepoolsete kohtumistega on algust tehtud. Nõukogu on alustanud tööd oma seisukohtadega ning arutelud on asjaomastes organites käimas. Samal ajal edeneb komisjoni kontaktkomiteedes töö leppega seotud õigusaktidest tulenevate rakendusaktidega (vt leppe põhielementide kaupa allpool).

Liidu eri asutused⁴ on teinud komisjoni ja liikmesriikidega tihedat koostööd, toetades reforme vastavalt oma volitustele. Asutused on erinevate ühises rakenduskavas ette nähtud juhenddokumentide, vormide ja koolitusmaterjalide koostamisel üldiselt graafikus. Lisaks pakuvad nad eri liikmesriikidele vajaduspõhist tuge ning reageerivad uutele ja tekkivatele raskustele. ELi varjupaigaameti mitmeaastase seireprogrammi täiemahuliseks käivitamiseks (alates 2026. aastast) ettevalmistuste tegemise raames viidi koos Eesti ja Madalmaadega ellu kaks ELi varjupaigaameti seire katseprojekti. Katseprojektide raames tegid kaks ekspertide rühma, kuhu kuulusid ELi varjupaigaameti, komisjoni ja liikmesriikide esindajad ning vaatlajatena ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti esindajad, 2025. aasta juunis kohapealseid külastusi. Lõpparuanded koos järeldustega on lõplikult vormistatud ja neid on vastavate liikmesriikidega jagatud. Alates 2026. aasta juunist jälgitakse rände- ja varjupaigaleppe tehnilist ja tegevusalast rakendamist kõigis liikmesriikides viieaastase tsükli jooksul.

Liikmesriikidega tehtava pideva koostöö kaudu algas leppe rakendamiseks antava rahalise toetuse kasutamise planeerimine (vt jaotis 3.1). See hõlmab täiendavat 3 miljardit eurot, mis tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks leppe rakendamiseks ja Ukraina põgenike vastuvõtmiseks. Enamik liikmesriike sai juurdepääsu ka siseasjade fondide vahendamise

² [Rände- ja varjupaigaleppe ühine rakenduskava – Euroopa Komisjon](#).

³ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühine süsteem liidus ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/115/EÜ, nõukogu direktiiv 2001/40/EÜ ja nõukogu otsus 2004/191/EÜ, COM(2025) 101 final ([EUR-Lex - 52025PC0101 - ET - EUR-Lex](#)); ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2024/1348 liidu tasandil turvaliste päritoluriikide loetelu kehtestamise osas, COM(2025) 186 final ([EUR-Lex - 52025PC0186 - ET - EUR-Lex](#)); ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2024/1348 turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamise osas, COM(2025) 259 final ([EUR-Lex - 52025PC0259 - ET - EUR-Lex](#)).

⁴ Eelkõige Euroopa Liidu Varjupaigaamet, eu-LISA, Frontex, Europol ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet.

raames kättesaadavaks tehtud täiendavatele vahenditele, mille kogusumma on 1,6 miljardit eurot.

Jätkub liikmesriikide paralleelne toetamine komisjoni hallatava tehnilise toe instrumendi kaudu. Praegu saavad üheksa liikmesriigi⁵ ametiasutused spetsiaalset toetust, et viia kaheaastase üleminekuperioodi jooksul (kuni 2026. aastani) ellu oma riiklikes rakenduskavades ette nähtud reformid.

Kodanikuühiskonnaga tehti liidu tasandil koostööd mitmesugustel foorumitel ja kahepoolse teabevahetuse kaudu. Viimasel kuul suheldi selle tegevuse raames muu hulgas kohtuvõrgustikega,⁶ et edendada koostööd ja teabevahetust seoses leppes ette nähtud menetluslike muudatustega, sealhulgas neist tulenevate uute tähtaegadega eri menetluste lõpuleviimiseks. Kohtusüsteemil on eriti oluline roll varjupaiga- ja tagasisaatmismenetlustega seotud vastutusnormide (määrus (EL) 2024/1351) toimimise, kinnipidamiskorralduste, vastuvõtusuutlikkuse, saatjata alaealiste esindajate määramise ning õigusabi ja esindamise seisukohast.

Reformide laiemat tähtsust on täielikult teadvustatud: õigusaktis ettenähtud tähtaja (12. juuni 2025) möödumisel oli riiklik rände- ja varjupaigastrateegia valmis 22 liikmesriigil⁷. Need strateegiad kajastavad terviklikku, kogu valitsemissektorit hõlmavat strateegilist lähenemisviisi rände- ja varjupaigaküsimustele. Liikmesriikide strateegiaid arvesse võttes koostatakse esimene Euroopa varjupaiga- ja rändehalduse strateegia, mis peab valmima aasta lõpuks.

AJAKOHASTATUD TEAVE PÕHIELEMENTIDE RAKENDAMISE EDENEMISE KOHTA

Leppe riiklike rakenduskavade arv ei ole alates 2025. aasta juunist muutunud. Liikmesriikide tasandil on koordineerimis- ja juhtimiskorda edasi arendatud, muu hulgas tänu reformide elluviimise seisukohast oluliste sidusrühmade kindlakstegemisele ja nendega tehtud edasisele koostööle. See võib hõlmata näiteks vajadust teenuste osutamise, näiteks hariduse andmise või tervishoiuteenuste osutamise eest vastutavate valdkondlike ministriumide või asutuste täiendava kaasamise järele, samuti vajadust suurendada koostööd kodanikuühiskonna organisatsioonide ja rakenduspartneritega, et liikuda vajalike partnerluslepingute rakendamisele edasi. Liikmesriigid, kes ei ole seda veel teinud, peaksid koostööd tõhustama, eelkõige kohtusüsteemiga, et olla valmis eelseisvateks vajadusteks.

Üha olulisem on tagada, et riigi tasandi vahe-eesmärgid, mida ei ole veel saavutatud, oleksid täpselt määratletud ja jälgitavad, sest see aitab teha kindlaks ja kõrvaldada võimalikud viivitused. See oli üldisem probleem, mis määratleti juba esimeses aruandes leppe rakendamise kohta. Mõnes liikmesriigis on sellega seoses välja kujunenud head tavad ja rakendusprotsessid⁸.

Seadusandlikud reformid, mille eesmärk on viia liikmesriikide õigusraamistikud leppega vastavusse ja võtta üle direktiiv (EL) 2024/1346, on nüüd täies hoos. Mõned liikmesriigid on

⁵ Belgia, Eesti, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Leedu, Rumeenia, Slovakkia ja Tšehhi.

⁶ Näiteks Euroopa Halduskohtunike Assotsiatsiooni (AEAJ) varjupaiga ja sisserände töörühmaga.

⁷ Horvaatia, Luksemburg, Rumeenia ja Ungari ei ole veel oma strateegiat tutvustanud. Rumeenia jagas komisjoniga strateegia kavandit, mida ei ole veel vastu võetud, ning Luksemburg ja Horvaatia teatasid viivitustest.

⁸ Näiteks Bulgaaria ametiasutused koostasid kuut kuud hõlmava aruande riikliku rakenduskava elluviimise kohta ja ajakohastasid oma riiklikku rakenduskava, võttes arvesse komisjoniga leppe rahastamise teemal peetud dialoogi tulemusi ja praktilisel rakendamisel tehtud edusamme.

asjakohased riigisisised õigusaktid juba kas täielikult või osaliselt vastu võtnud⁹. Üha rohkem liikmesriike on õigusaktide koostamise lõpule viinud või jõudnud ettepanekute ettevalmistamisel lõpusirgele¹⁰. Enamikul juhtudel hõlmab see protsess eri tasanditel peetavaid konsultatsioone kodanikuühiskonna ja peamiste sidusrühmadega¹¹.

Liikmesriigid, kes alles oma õigusraamistikku läbi vaatavad, peaksid selle protsessi võimalikult kiiresti lõpule viima, et õigusaktide koostamine jõuaks lõpule ja nende vastuvõtmine saaks alata järgmise aasta alguses¹². Komisjoni kontaktkomiteede töö käigus koostatakse täiendavad suunised ning käsitletakse esilekerkivaid päringuid ja küsimusi.

Rahalise toetuse kasutamise riigisisene planeerimine

Pärast viimast ajakohastamist on komisjon teinud kõigi liikmesriikidega tihedat koostööd leppe rakendamiseks ette nähtud rahalise toetuse kasutamise planeerimisel. Selleks eraldatud 3 miljardi euro suurune summa aitab tagada, et uue raamistiku põhielementide jaoks nähakse ette piisavalt rahalisi vahendeid, olgu need siis liidu või riiklikud vahendid¹³. Kõik liikmesriigid peale ühe¹⁴ esitasid oma ettepanekutega vormid, mis on aluseks komisjoni talitustega rahastamise teemal peetavale dialoogile. See töömeetod võimaldab komisjonil uurida liikmesriikide ees seisvaid probleeme ja aidata neil otsustada, kuidas riigieelarvet täiendavaid liidu vahendeid kõige asjakohasemalt ja riikliku rakenduskavaga kooskõlas oleval viisil kasutada.

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

Praeguseks on mitu liikmesriiki täiendavate rahaliste vahendite planeerimise teemal peetud dialoogi lõpetanud ja aasta lõpuks oma kava muutmise protsessiga lõpulejõudmisel graafikus. Enamik liikmesriike on selles dialoogis jõudnud lõpusirgele. See protsess tuleb võimalikult kiiresti lõpule viia, et liikuda muudatuste tegemise etappi, mis võib kesta mitu kuud.

Üldiselt on tänu selle töömeetodi rakendamisele liikmesriikide ja komisjoni talituste vahel seatud sisse väga konstruktiivne teabevahetus liikmesriikides tehtavate ettevalmistuste teemal, mis täiendab riiklike rakenduskavasid ja riiklike strateegiaid, ning kujunenud välja liikmesriikide ja komisjoni talituste vahel operatiivküsimustes korrapäraselt teabe vahetamise hea tava. Need arutelud loovad ka tugeva aluse koostööks ja leppe rakendamise ühiseks järelevalveks eelseisvatel aastatel. Jätkuv korrapärane dialoog liikmesriikidega, sealhulgas eelarvevahendite kasutamise edenemise teemal, võimaldab olla kursis probleemidega ja vajaduse korral pakkuda täiendavat kohandatud tegevus- või rahalist toetust. Lähtudes leppe

⁹ Need on Kreeka ja Tšehhi.

¹⁰ Austria, Eesti, Hispaania, Küpros, Leedu, Madalmaad, Portugal ja Taani on eelnõude koostamise lõpule viinud või jõudnud lõpusirgele. Saksamaal esitati ettepanek parlamendile 12. septembril. Bulgaarias, Horvaatias, Iirimaa, Itaalias, Maltal, Prantsusmaal, Slovakkias, Sloveenias, Soomes ja Rootsis on eelnõude koostamine käimas. Liikmesriigid, kes ei ole veel kõigis või osades leppega hõlmatud valdkondades oma õigusaktide läbivaatamist lõpule viinud, on Belgia, Kreeka ja Rumeenia.

¹¹ Näiteks Austrias, Bulgaarias, Eestis, Horvaatias, Iirimaa, Küprosel, Leedus, Madalmaades, Portugalis, Saksamaal, Sloveenias, Soomes, Rootsis ja Taanis.

¹² Belgias ja Rumeenias on õigusraamistiku läbivaatamine veel pooleli, Kreekas on see osaliselt pooleli ning Lätis ja Poolas võivad tekkida viivitused.

¹³ Näiteks piirimenetluste ja taustakontrolli sisseseadmine (sealhulgas vajaduse korral mitmeotstarbeliste keskuste rajamine); piisav investeerimine Eurodaciga seotud ja muudesse IT-alastesse kohandustesse; piisava vastuvõtusutlikkuse tagamine, sealhulgas vastavalt liikmesriikide juriidilistele kohustustele tagada piisav suutlikkus välispiiril; ning põhiõiguste järelevalveks riiklike sõltumatute ja tõhusate mehhanismide loomine ning tasuta õigusnõustamise tagamine.

¹⁴ Ungari.

rakendamist käsitleva teabevahetuse käigus kindlaks tehtud vajadustest, saab liikmesriikide täiendavaks toetamiseks võtta kasutusele osa Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi temaatilise rahastu 2026.–2027. aasta eelarvest.

Euroopa sõrmejälgede võrdlemise süsteem (Eurodac) – 1. põhielement

Liikmesriigid jätkavad tihedat koostööd komisjoni ja eu-LISAga, et tagada Eurodac-süsteemi õigeaegne toimimine 2026. aasta juuniks. Eurodaci nõuanderühma viimasel koosolekul teatasid liikmesriigid üldiselt edusammudest: enamikus liikmesriikides on selle eesmärgi saavutamiseks kasutatavad rahalised vahendid, mis hõlmavad riigieelarvet ja/või liidu vahendeid, kindlaks määratud. Mitmes liikmesriigis on asjakohaste teenuste osutajad välja valitud või hankemenetlust kiirendatud raamlepingute kaudu, teistes on hankemenetlus alanud¹⁵.

Septembri seisuga on kaheksa liikmesriiki ja Europol teatanud, et nende tegevus on täielikult graafikus¹⁶. Jätkuvalt esineb mitmesuguseid probleeme 18 liikmesriigil, kes aga teatasid, et loodavad lahendamata küsimused õigeaegselt lahendada¹⁷. Üks liikmesriik ei pruugi õigeks ajaks valmis olla¹⁸. Viimastel kuudel on eu-LISA võimaldanud liikmesriikidel süsteemi toimimist testida ning eelseisvatel kuudel pakutakse liikmesriikidele täiendavaid testimisvõimalusi.

Liidu tasandil asutas komisjon Eurodaci regulatiivkomitee; samuti edenes töö Eurodaciga seotud muude kui seadusandlike aktidega, eelkõige süsteemiülese statistika ja koostalitlusvõime tagamise valdkonnas. Need aktid saab veel sel aastal vastu võtta¹⁹.

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

Eurodac-süsteemi rakendamine on liikmesriigiti endiselt erinev, kajastades asjaolu, et sel eesmärgil tehtav töö on erineval määral edenenud. Olemasolevate probleemidega tuleb kiiremas korras tegeleda, kuna me oleme jõudmas viimasesse etappi enne leppe kohaldamise algust. Mitmel juhul hõlmavad probleemid allesjäänud ühenduvusküsimuste lahendamist, testimise lõpuleviimiseks selgete eesmärkide seadmist, hankemenetluste alustamist ja pääsupunkti määramisega seotud tingimuste täpsustamist²⁰.

Liikmesriike kutsutakse tungivalt üles alustama testimist võimalikult varakult, sest see võimaldab nii eu-LISA-l kui ka liikmesriigil võimalikud probleemid varakult kindlaks teha, mis jätab piisavalt aega nende lahendamiseks. Viis liikmesriiki ja Šveits on juba alustanud

¹⁵ Belgia, Saksamaa (raamlepingute kasutamine), Bulgaaria ja Horvaatia (hankemenetlus on alanud).

¹⁶ Eesti, Hispaania, Horvaatia, Kreeka, Madalmaad, Rootsi, Rumeenia ja Tšehhi.

¹⁷ Austria, Belgia, Bulgaaria, Iirimaa, Itaalia, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome ja Taani.

¹⁸ Ungari.

¹⁹ 24. juulil pandi hääletusele järgmiste aktide muudatustepeanekud, mis võetakse peagi vastu: C(2021) 6176 ja C(2021) 6174 – komisjoni rakendusotsused, millega kehtestatakse tehnilised normid eri ELi infosüsteemidest pärit andmete vahel linkide loomiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/817 artikli 28 lõikele 7 ja määruse (EL) 2019/818 artikli 28 lõikele 7; ning C(2023) 645 ja C(2023) 649 – komisjoni rakendusotsused, millega kehtestatakse universaalse sõnumivormingu standard kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/818 ja arendatakse seda edasi. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2008 artiklitele 9h ja 22b koostatud ning kõnealust määrust (lühiajaliste viisade, pikaajaliste viisade ja elamislubade) päringute, kontrollide ja hindamiste jaoks vajalike menetluste ja reeglite käsiraamatuga täiendava delegeeritud otsuse muutmise viibib.

²⁰ Asjaomased liikmesriigid on Austria, Kreeka, Malta ja Sloveenia.

süsteemi tegeliku toimimise testimist ning hulk riike asub seda tegema lähikuudel²¹. Suurem osa liikmesriike ei ole siiski veel selleks valmis, mõnel juhul seetõttu, et nad ei ole testinud ühenduvust, mis on süsteemi toimimise testimise eeltingimus²². Komisjon ja eu-LISA jätkavad selles küsimuses liikmesriikidega tihedat tehnilist dialoogi ning eu-LISA pakub vajaduse korral edaspidigi kõigile liikmesriikidele tuge.

Uus süsteem rände haldamiseks liidu välispiiridel – 2. põhielement

Kohustuslike piiril toimuvate varjupaiga- ja tagasisaatmismenetluste sisseseadmine edeneb. Alates juunis avaldatud teatisest leppe rakendamise seisu kohta on veelgi suurenenud nende liikmesriikide arv, kus on juba olemas nii vastuvõturajatised kui ka inimressursid piisava suutlikkuse tagamiseks või kus piisav suutlikkus peagi saavutatakse²³. Mitu liikmesriiki teevad ettevalmistusi kohustusliku taustakontrolli sisseseadmiseks, sealhulgas koostavad koolituskavasid²⁴.

Asjaomastes komiteedes on töö jätkunud ning selle tulemusena on koostatud muu hulgas komisjoni spetsiaalsed suunised piiril toimuvate varjupaiga- ja tagasisaatmismenetluste kohta ning korrapäraselt ajakohastatud taustakontrolli käsitlevaid suuniseid, mis täiendavad praktilist käsiraamatut piirivalveametnikele. Komiteede koosolekul hiljuti käsitletud teemad hõlmasid ka suuremahuliste IT-süsteemide kasutamist turvalisuse eesmärgil ja isikute tuvastamiseks. Kuna piiril toimuva tagasisaatmismenetluse aluseks on suutlikkus tagada eitava vastuse saanud taotlejate tagasisaatmine, pööras komisjon 2025. aastal viisaeeskirja artikli 25a alusel läbi viidud iga-aastasel hindamisel esimest korda erilist tähelepanu päritoluriikidele, mille kodanike suhtes kohaldatakse piirimenetlust.

ELi varjupaigaamet ja Frontex on tihedas koostöös välja töötanud ühtlustatud taustakontrollikoolituse. Koolituse esialgne moodul tehti kasutajatele kättesaadavaks septembri lõpus. Kõikehõlmav taustakontrolli koolitusmoodul on kättesaadav alates 2026. aasta märtsist. Frontexi, ELi varjupaigaameti ja komisjoni poolt Europoli ja liikmesriikide ekspertide toel ühiselt välja töötatavate taustakontrolli abivahendite pakett peaks valmima aasta lõpuks. Pakett täiendab komisjoni suuniseid ning sisaldab kasutajasõbralikke vorme, juhendmaterjale ja praktilisi ressursse²⁵. Abivahendite paketi kasutatavuse testimine peaks algama 2025. aasta oktoobris.

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

Vaatamata edusammudele on mitu eelmises aruandes kirjeldatud probleemi endiselt lahendamata. Lahendamata korralduslikud küsimused hõlmavad riigisiseste õigusaktide

²¹ Septembris eu-LISA-le testimise alustamisest teatanud liikmesriigid on Iirimaa, Luksemburg, Prantsusmaa, Rootsi ja Rumeenia.

²² Belgia, Bulgaaria, Hispaania, Küpros, Leedu, Läti, Madalmaad, Malta, Portugal, Sloveenia, Soome, Taani ja Ungari.

²³ Esimeses leppe rakendamise seisu käsitlevas ülevaates nimetatud Belgia, Küprose, Luksemburgi, Madalmaade, Malta, Prantsusmaa, Soome ja Tšehhi kõrval on piisava suutlikkuse saavutanud või häid edusamme teinud Austria, Iirimaa, Leedu, Portugal ja Rootsi.

²⁴ Austriat, Belgiat, Bulgaariat, Eestit, Hispaaniat, Horvaatiat, Iirimaa, Küprost, Kreekat, Leedut, Madalmaid, Poolat, Prantsusmaad ja Tšehhit peetakse praegu taustakontrolli rakendamisel graafikus olevaks.

²⁵ Taustakontrolli abivahendid hõlmavad taustakontrolli kokkuvõtte vorme, asjaomastest andmebaasidest andmete otsimise protsessi kirjeldavat lisa, määruse (EL) 2024/1356 artikli 11 kohase teabe esitamise vormi ning esialgset haavatavuse kontrolli käsitlevat praktilist lisa. Samuti hõlmab taustakontrolli abivahendite pakett üksikasjalikku samm-sammulist juhenddokumenti taustakontrolli tegemise kohta, mis pakub praktilist abi vormide kasutamisel ja taustakontrolliprotsessi läbiviimisel ning sisaldab Frontexi ja ELi varjupaigaameti pakutavate taustakontrolliga seotud koolituste kirjeldust.

kohandamist, standardse töökorra ja suuniste muutmist või väljatöötamist, piisava personali tagamist, rajatiste ehitamiseks või renoveerimiseks hankemenetluste korraldamist, põgenemise ohu vähendamiseks tõhusate meetmete rakendamist või IT-andmebaaside täiendavat integreerimist²⁶. Vajaduse korral tuleks rakendada mõningaid ajutisi üleminekumeetmeid²⁷. Praeguses etapis ei ole piisava suutlikkuse täielik ja õigeaegne rakendamine mõnes liikmesriigis endiselt kindel²⁸. Kuigi õigusnormide kohaselt on liikmesriikidel piirimenetluste asukohtadest teatamiseks aega 11. aprillini 2026, palutakse liikmesriikidel neist kohtadest võimalikult kiiresti teatada, et hõlbustada nende rajamise planeerimist.

Taustakontrolli osas tuleb mitmel liikmesriigil selgemalt määratleda ülesannete jaotus riiklikus struktuuris ning ühtlustada menetlusi ja/või vaadata läbi koostalitlusvõime nõuded. Mõnes liikmesriigis on taustakontrollikeskused juba olemas, kuna nad juba kohaldavad saabumisel tehtavaid toiminguid²⁹. Teiste puhul tuleb tsentraliseeritud asukohtade rajamise kavades arvesse võtta, et need ei pruugi 2026. aasta juuniks täielikult valmis olla. Mõned liikmesriigid valisid detsentraliseeritud lähenemiseviisi, eelkõige riigi territooriumi siseselt toimuva taustakontrolli puhul. Mitmel juhul tuleb veel kindlaks määrata tervisekontrolli kord, mis põhineb muu hulgas koostööl meditsiiniteenistustega.

Vastuvõtu ümbermõtestamine – 3. põhielement

Paljud liikmesriigid tegelevad oma vastuvõtusuuutlikkuse parandamisega nii kvantiteedi kui ka kvaliteedi osas. Nad on astunud täiendavaid samme suutlikkuse puudujääkide kõrvaldamiseks või uute sätete rakendamise tagamiseks. Need hõlmavad uute rajatiste ehitamist ning olemasolevate rajatiste rekonstrueerimist ja/või ajakohastamist. Paljud liikmesriigid on oma plaane konkreetsemaks muutnud ja mõned neist keskenduvad uute mitmeotstarbeliste keskuste loomisele³⁰. Sel juhul on kasulikud ELi varjupaigaameti ja komisjoni poolt välja töötatud mudelid ja kavandid, sest nende keskuste eesmärk on pakkuda mitmesuguseid teenuseid alates isikute tuvastamisest ja registreerimisest kuni eri inimrühmade majutamiseni, samuti juurdepääsu sotsiaaltöötajatele ja õigusnõustamist.

Mõned liikmesriigid kasutavad simulatsiooniõppusi, et hinnata oma vastuvõtusüsteemi valmisolekut leppest tulenevateks uuteks menetlusteks/toiminguteks, nagu piirimenetlus ja taustakontroll³¹.

Kasutatud on ka võimalust kohaldada eri liiki taotlejate ja taotlejarühmade puhul erinevat vastuvõtukorda, nagu on kirjeldatud direktiivis (EL) 2024/1346. Liikmesriigid tegelevad vastutuse ülekandmise erikorra kehtestamise või konsolideerimisega³² ning töötavad ka selle nimel, et paremini täita vastuvõtukeskustes viibivate haavatavate inimeste või perede vajadusi³³. Mitu liikmesriiki arendas edasi oma juhtumihaldussüsteemi ja protsesside

²⁶ Vastavad liikmesriigid on Itaalia, Leedu, Portugal, Saksamaa, Sloveenia, Soome ja Taani, kellel kõigil tuleb lahendada üks või mitu loetletud probleemi.

²⁷ See võib kehtida Eesti, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Läti ja Rumeenia kohta ning olla seotud ajutiste rajatistega või töötajaid puudutavate kokkulepetega. Kreeka ja Bulgaaria saavutavad piisava suutlikkuse, kuid neil tuleb tagada rajatiste kvaliteet.

²⁸ Kuna rajatiste väljavahimine on veel pooleli või hankemenetlusi ei ole alustatud, võivad Lätis, Rumeenias, Saksamaal, Slovakkias ja Sloveenias tekkida viivitused.

²⁹ Näiteks Hispaania, Itaalia, Kreeka ja Küpros.

³⁰ Need liikmesriigid on Horvaatia, Leedu, Luksemburg, Läti, Portugal, Rumeenia, Slovakkia ja Sloveenia.

³¹ Näiteks Iirimaa, Rootsi ja Rumeenia.

³² Sellega tegelevad Belgia, Bulgaaria, Portugal, Rootsi, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia ja Tšehhi.

³³ Austria, Itaalia, Küpros, Leedu, Portugal, Sloveenia ja Tšehhi.

digitaliseerimist, et parandada juurdepääsu andmetele ja nende vahetamist või muul viisil kohandada leppe nõuetega³⁴.

Üldiselt on liikmesriigid ja ELi varjupaigaamet pärast viimast juunikuist ajakohastamist teinud märkimisväärsed jõupingutusi vastuvõtuandmete kogumise puuduste kõrvaldamiseks³⁵. Riiklikud vastuvõtusüsteemid on aga väga keerukad ja erinevad. Selleks et komisjon saaks iga-aastase rändehalduse tsükli jaoks anda terviklikuma ja võrreldava ülevaate liidu ja liikmesriikide vastuvõtusutlikkusest, on kõigilt liikmesriikidelt vaja üksikasjalikumaid andmeid. Esimese kahe iga-aastase tsükli (2025 ja 2026) jaoks kehtestas komisjon ja ELi varjupaigaamet järkjärgulise lähenemisviisi, mille kohaselt peavad liikmesriigid esitama vastuvõtuandmed põhinäitajate kohta³⁶. Alates 2027. aastast peavad liikmesriigid esitama ELi varjupaigaametile andmeid kõigi vastuvõtunäitajate kohta.

Liikmesriigid ja komisjoni talitused kohtuvad jätkuvalt vastuvõtu kontaktkomitees, et valmistada ette direktiivi (EL) 2024/1346 ülevõtmist ja käsitleda lahendamata küsimusi. Hiljutistes aruteludes käsitleti selliseid küsimusi nagu varajase integratsiooni meetmed, liikumisvabaduse piiramine, kinnipidamine ja selle alternatiivid ning üldisemalt koostoime leppe muude elementidega. ELi varjupaigaameti vastuvõtuvõrgustik jätkab tööd tegevusalaste raskuste väljaselgitamiseks ja heade tavade jagamiseks. Kõiki neid arutelusid võetakse arvesse ka tegevusnõudeid ja -näitajaid käsitlevate ELi varjupaigaameti suuniste läbivaatamisel. Valmimas on ka ameti praktiline juhend saabumis- ja vastuvõtukeskuse loomise ja haldamise kohta.

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

Riiklikes vastuvõtusüsteemides vajavad endiselt lahendamist mõned olulised probleemid. Võimalike uute rajatiste ehitamine peaks toimuma õigeaegselt ja vajaduse korral tuleb rakendada ajutisi meetmeid, et tagada vastavus direktiivile (EL) 2024/1346 ja piisav suutlikkus leppe jõustumise ajaks³⁷. Endiselt esineb probleeme seoses vastuvõtusüsteemides majutatavate haavatavate rühmadega, nagu saatjata alaealised ja soolise vägivalla ohvrid (jaotis 3.10).

Liikmesriigid, kus mitmeotstarbeliste keskuste kavandamine on alles algusjärgus, peaksid tegema koostööd ELi varjupaigaametiga (kui nad pole seda veel teinud), et kaaluda kavandeid ja mudeleid, mis on välja töötatud spetsiaalselt selleks, et tagada kooskõla leppe sätete ja põhimõtetega.

Üldiselt rõhutavad suutlikkusega ja haldussüsteemide integreerimisega seotud probleemid pidevat vajadust ressursside strateegilise jaotamise järele. See protsess on mitmes liikmesriigis veel pooleli. Komisjon pöörab jätkuvalt suurt tähelepanu juhtumitele, kus liikmesriigid plaanivad või on juba alustanud oma vastuvõtusutlikkuse vähendamist, et veenduda selliste meetmete vastavuses üldisele vajadusele tagada hästi ettevalmistatud süsteemid. Samuti

³⁴ Näiteks Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Horvaatia, Itaalia, Portugal, Prantsusmaa ja Tšehhi.

³⁵ Olemasolevate andmete põhjal on nüüd võimalik saada ülevaade isikute arvust liikmesriikide ametlikes vastuvõtusüsteemides, mille all mõistetakse varjupaigataotlejate majutamise korraldust direktiivi (EL) 2024/1346 tähenduses. Praegused andmed ei kajasta aga ajutise kaitse saajatele väljaspool direktiivi (EL) 2024/1346 antavat majutustoetust ega ole piisavalt üksikasjalikud, et võrrelda vastuvõtuolukorda eri liikmesriikides.

³⁶ Vastuvõtusüsteemiga hõlmatud isikud (vastuvõtusüsteemiga hõlmatud isikute koguarv, sh nende jaotus vastavalt õiguslikule seisundile ja saatjata alaealiste arv); vastuvõtusüsteemi maht (voodikohtade koguarv aruandeperioodi lõpus).

³⁷ Probleemid on seotud näiteks Belgiaga, kus kohtud osutavad jätkuvalt piisavate vastuvõtutingimuste puudumisele. Muud probleemid puudutavad ka Bulgaariat, Horvaatit, Kreekat, Küprost, Lätit ja Madalmaid.

soovitatakse liikmesriikidel näha ette kinnipidamine, mis on täielikus kooskõlas leppe õigusaktidega ja mida kasutatakse viimase abinõuna.

Riiklikku vastuvõtusüsteemi käsitlevate andmete esitamist ja üksikasjalikkust tuleb veelgi parandada, et Euroopa iga-aastases varjupaiga- ja rändearuandes oleks võimalik anda hinnang vastuvõtuolukorrale³⁸. Arvestades vastuvõtu kesksel rolli, on vaja teha täiendavat tööd vastuvõtustatistika piisava võrreldavuse ja terviklikkuse tagamiseks, võimaldades seega täielikumat hindamist.

Õiglased, tõhusad ja ühtsed varjupaigamenetlused – 4. põhielement

Leppe õigusaktidega seotud reforme arutatakse jätkuvalt asjakohastel foorumitel. ELi varjupaigaamet ajakohastas varjupaigamenetlusi käsitlevaid asjakohaseid suuniseid ning tegevusnõudeid ja -näitajaid, mis peaksid valmima aasta lõpuks; samuti on varjupaigaamet andnud välja rahvusvahelise kaitse taotluste registreerimist ja esitamist käsitleva praktilise juhendi.

Mitmed liikmesriigid võtavad meetmeid kuhjunud varjupaigajuhtumite vähendamiseks ja juhtumihalduse parandamiseks. Need hõlmavad täiendavate töötajate palkamist, protsesside reformimist digitaliseerimise ja integreeritud juhtumihaldussüsteemide loomise kaudu ning eri sidusrühmade töövoogude ja menetluste ühtlustamist³⁹. Mitu liikmesriiki kasutab ELi varjupaigaameti toetust, näiteks selleks, et töötada menetlused ühiselt välja, taotleda lähetusi või koolitusi või suunata operatiivtuge⁴⁰. Varjupaigataotluste arvu jätkuv vähenemine liidus võimaldab liikmesriikidel varjupaigataotluste menetlemise mahajäämust veelgi vähendada.

Enamik liikmesriike on leppe rakendamisel taganud koostöö kohtuasutustega⁴¹. See on väga oluline selleks, et tagada kooskõla riigisiseste õigustavade ja leppe sätete vahel ning võimaldada tõhusa kohtusüsteemi abil lühendada taotluste menetlemise aega ja suurendada edasikaebuste menetlemise suutlikkust.

Nagu eespool märgitud, on käimas seadusandlik menetlus seoses komisjoni ettepanekutega, mis käsitlevad turvalise kolmanda riigi mõistet ja turvaliste päritoluriikide nimekirja kehtestamist ning mis hõlbustavad menetlusi⁴².

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

Vaatamata võetud meetmetele on vaja teha täiendavaid jõupingutusi taotluste menetlemise mahajäämuse vähendamiseks ja uute taotluste kuhjumise vältimiseks⁴³. Selleks võib olla vaja alustada õigeaegselt menetlusi kas ajutiste või pikaajaliste töötajate värbamiseks ning

³⁸ Üldisemalt öeldes on vastuvõtusüsteemide korraldus liidus erinev. Liikmesriikide esitatavates andmetes ei võeta arvesse ajutise kaitse saajaid, kellele antakse majutustoetust väljaspool seda süsteemi.

³⁹ Selliste reformidega tegelevad praegu Belgia, Iirimaa, Itaalia, Küpros, Malta, Saksamaa ja Soome.

⁴⁰ Näiteks Austria, Belgia, Eesti, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu ja Saksamaa.

⁴¹ Kohtusüsteemi tugevdamisele keskenduvad mitmed liikmesriigid, sealhulgas Austria, Eesti, Leedu, Luksemburg, Soome ja Tšehhi. Näiteks Austrias algatas föderaalne halduskohus kohtusisese projekti „Ready 4 GEAS“.

⁴² Esimesena nimetatud ettepaneku jaoks määras Euroopa Parlament oma raportööri ja esimene tehniline kolmepoolne kohtumine toimus 25. septembril. Nõukogu on alustanud oma seisukoha väljatöötamist ning varjupaiga töörühmas käivad arutelud. Mis puudutab turvaliste päritoluriikide liidu nimekirja käsitlevat ettepanekut, siis arutelud nõukogus edenevad ja eesistujariik Taani liigub kompromissettepanekuga edasi. Euroopa Parlament on määranud oma raportööri ja septembris toimus kaks tehnilist kolmepoolset kohtumist.

⁴³ Sellega seotud probleemid vajavad lahendamist Belgias, Eestis, Hispaanias, Horvaatias, Itaalias, Kreekas, Luksemburgis, Madalmaades, Poolas, Portugalis ja Saksamaal. Samas vähenes menetluses olevate juhtumite arv mitmes liikmesriigis, sealhulgas Austrias, Bulgaarias, Horvaatias, Küprosel, Leedus, Maltal, Saksamaal, Slovakkias, Soomes ja Rootsis, ajavahemikul 2024. aasta juunist kuni 2025. aasta juunini 24–50 %.

korraldada koolitusi, et viia töötajad kurssi uue raamistikuga, vajaduse korral koostöös ELi varjupaigaametiga. Ainult taotluste menetlemise mahajäämuse vähendamise korral on liikmesriikidel võimalik maksimaalselt piirata olukorda, kus pärast 2026. aasta juunit rakendatakse paralleelselt kahte süsteemi (millest üks põhineb vanal direktiivi 2013/32/EL *acquis*'l ja teine põhineb pärast 12. juunit 2026 saadud taotluste puhul määrusel (EL) 2024/1348).

Kõigil liikmesriikidel soovitatakse panna suuremat rõhku koostööle kohtusüsteemiga ning vähendada võimalikke kohtusüsteemi ülekoormatusest ja personalipuudusest tulenevaid riske, pidades silmas ka uute menetluste lühemaid tähtaegu.

Oma süsteemide kohandamisel peavad liikmesriigid ka edaspidi tagama tegeliku juurdepääsu varjupaigamenetlustele ning tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte kohaldamise.

Vastavalt komisjoni teatisele 2024/570 rände relvana kasutamisest tulenevate hübriidohtude tõrje ja julgeoleku tugevdamise kohta ELi välispiiril peavad meetmed, mida võetakse selleks, et tõkestada rände kasutamist relvana piiridel Valgevene ja Venemaaga, ning mis tõsiselt riivavad põhiõigusi (näiteks varjupaigaõigust ja sellega seotud tagatisi), olema ajutised ja proportsionaalsed, piirduma rangelt vajalikuga ja tagama nende õiguste põhiolemuse austamise, järgides samal ajal liidu tunnustatud üldist huvi pakkuvaid eesmärke.

Tõhusamad ja õiglasemad tagasisaatmismenetlused – 5. põhielement

Ühiste jõupingutuste raames, mida tehakse haldusmenetluste lihtsustamiseks ja ühtlustamiseks, tegelevad liikmesriigid negatiivsete varjupaigaotsuste ja tagasisaatmisotsuste väljastamise⁴⁴ kõrval tagasisaatmisjuhtumite haldamise riiklike süsteemide ajakohastamisega ja tagasisaatmisprotsessi tõhustamisega.

Mitu liikmesriiki plaanivad oma tagasipöördumisalase nõustamise suutlikkuse suurendamist. Muude meetmete hulka kuuluvad toetatud vabatahtliku tagasipöördumise programmide tugevdamine ning plaanid suurendada tagasisaatmismenetlusi haldavate asutuste personaliressursse või luua tagasipöördumisbürood, et hõlbustada asutustevahelist koostööd ja suurendada tagasisaatmismenetluste tõhusust⁴⁵.

Liikmesriikide palvel tugevdab Frontex veelgi oma nõustamisalast tuge, mis on seotud eelkõige kolmandate riikide kodanikega, kelle suhtes tehtud negatiivsete varjupaigaotsuste peale esitatud kaebus on andnud neile õiguse jääda liikmesriigi territooriumile kuni asja läbivaatamiseni esimese astme kohtus⁴⁶. Lisaks töötab Frontex välja tagasisaatmisspetsialistide koolitust kolmandate riikidega tehtava koostöö, tagasisaatmise IT-süsteemide ning tagasipöördumis- ja taasintegreerimisnõustamise valdkonnas. Kõik liikmesriigid kasutavad jätkuvalt aktiivselt Frontexi ELi taasintegreerimisprogrammi.

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

Komisjon peab jätkuvalt esmatähtsaks kavandatava tagasisaatmismääruse⁴⁷ üle peetavate läbirääkimiste edenemist, mille tulemuseks on kiire kokkulepe Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel, mis tuleb igal juhul saavutada enne seda, kui lepe muutub 2026. aasta juunis

⁴⁴ Määruse (EL) 2024/1348 artikli 37 kohaselt.

⁴⁵ Need liikmesriigid on Austria, Itaalia, Rumeenia ja Sloveenia (nõustamine); Bulgaaria, Küpros ja Tšehhi (toetatud vabatahtliku tagasipöördumise programm) ning Bulgaaria ja Rootsi (tagasipöördumisbürood).

⁴⁶ Vt määruse (EL) 2024/1348 artiklid 38 ja 68.

⁴⁷ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühine süsteem liidus ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/115/EÜ, nõukogu direktiiv 2001/40/EÜ ja nõukogu otsus 2004/191/EÜ (EUR-Lex - 52025PC0101 - ET - EUR-Lex).

kohaldatavaks. ELi tagasisaatmiskoordinaator koostab sel aastal käsiraamatu piiril toimuva tagasisaatmismenetluse tõhusate töövoogude kohta. Samal ajal uurivad komisjoni talitused tihedas koostöös liikmesriikidega võimalust luua mehhanismid nende liikmesriikide toetamiseks, kes ei tee veel tagasisaatmisotsuseid samaaegselt negatiivsete varjupaigaotsustega, eesmärgiga arendada selleks vajalikku suutlikkust ja töötada välja vastavad menetlused.

Frontex jätkab liikmesriikide tagasisaatmisjuhtumite haldamise IT-süsteemide kaardistamist, analüüsidis lünki ja andes nõu edasise täiustamise kohta ning püüdes luua ühendusi Frontexi ja liikmesriikide tagasisaatmisjuhtumite haldamise IT-süsteemide vahel. Üldisemalt hindab Frontex praegu, kuidas kõige paremini kohandada liikmesriikidele pakutavat toetust leppe raames sunniviisilise ja vabatahtliku tagasipöördumise korraldamiseks. See võib hõlmata täiendavate tagasipöördumismarsruutide loomist, äärealade lennujaamadest väljuvate lendude hõlbustamist ning suutlikkust reageerida paindlikult lühikese etteteatamisega tellimuslendude vajadustele. Liikmesriikide taotlusel võib Frontex lähetada ka saate- ja tugiametnikke ning tagasisaatmisele spetsialiseerunud ühiseid mobiilseid meeskondi. Lisaks laiendab Frontex ELi taasintegreerimisprogrammi geograafilist ulatust.

Toimivad vastutusnormid – 6. põhielement

Horisontaalsel tasandil valmisid juulis määruse (EL) 2024/1351 uued rakenduseeskirjad ja nende lõplik vastuvõtmine on kavandatud oktoobriks. Need eeskirjad hõlmavad nii vastutusnorme kui ka solidaarsusmehhanismi elemente. Neis määratakse kindlaks liikmesriikide vahelise teabevahetuse kord ning kõnealuses määruses sätestatud vastutusnormide („Dublini normide“) ja solidaarsusmehhanismi tulemusliku rakendamise praktilised üksikasjad, millega täidetakse mitu olulist vahe-eesmärki ühise rakenduskava kuuenda ja seitsmenda põhikomponendi raames.

Selleks et toetada määruse (EL) 2024/1351 kohaseid vastutusnormide reforme, avaldas ELi varjupaigaamet 2025. aasta aprillis kaks pereliikmete otsimise vormi,⁴⁸ praktilise juhendi pereliikmete otsimiseks⁴⁹ ja suunised kaugvestluste kohta⁵⁰. ELi varjupaigaamet tegeleb ka Dublini menetlust käsitlevate suuniste (Guidance on the Dublin procedure: operational standards and indicators) läbivaatamisega, mis peaks jõudma lõpule 2026. aastal.

Liikmesriigid jätkavad reformide elluviimist, suurendades oma töötajate arvu, korraldades koolitusi uute vastutusnormide kohta, luues sihtotstarbelisi rajatise, täiustades haavatavate rühmade või perede puhul kasutatavaid menetlusi ning ajakohastades oma IT-taristut⁵¹. Samuti võtavad liikmesriigid meetmeid ebaseadusliku liikumise võimaluste ja stiimulite vähendamiseks oma vastuvõtusüsteemi reformimise kaudu (vt jaotis 3.4 eespool), näiteks luues Dublini keskusi, täiendades oma õigusakte uute sätetega liikumisvabaduse piiramise kohta ja tehes tihedamat kahepoolset koostööd.

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

⁴⁸ [Pereliikmete otsimise vorm – laps | Euroopa Liidu Varjupaigaamet ja pereliikmete otsimise vorm – täiskasvanu | Euroopa Liidu Varjupaigaamet.](#)

⁴⁹ [Praktiline juhend pereliikmete otsimiseks, I osa: https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-family-tracing-part-i-principles-practices; praktiline juhend pereliikmete otsimiseks, II osa: https://euaa.europa.eu/publications/practical-guidefamily-tracing-part-ii-tracing-AMMR.](#)

⁵⁰ ELi varjupaigaameti suunised kaugvestluste kohta: [https://euaa.europa.eu/publications/guidance-remote-interviews.](#)

⁵¹ Need liikmesriigid on Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Küpros, Leedu, Malta, Portugal, Saksamaa ja Tšehhi.

Liikmesriikide tasandil püsivad süsteemsed probleemid, eelkõige personalipuudus, menetluses olevate taotluste kuhjumine, ebapiisav suutlikkus üleantavate inimeste vastuvõtmiseks ja taotlejate põgenemine. Selleks et tagada uue süsteemi täielik rakendamine, on oluline saata selge sõnum, et vastutusnormidest ei saa kõrvale hoida.

Kuna tingimused üleandmiseks kõikidele liikmesriikidele ja kõikidelt liikmesriikidelt on loodud, siis kohaldatavaid õigusnorme silmas pidades peaksid üleandmised kõikidele liikmesriikidele juba aset leidma. See on oluline tõhusaks üleminekuks uutele vastutusnormidele ja iga-aastase solidaarsustsükli tulemuslikuks toimimiseks.

Nagu on rõhutatud nii Euroopa iga-aastases varjupaiga- ja rändearuandes kui ka eelmises teatises leppe rakendamise seisu kohta, tuleb liikmesriikidel tegeleda võimalike lahendamata tegevusalaste või suutlikkusega seotud probleemidega. See hõlmab ka muude oluliste põhielementidega seotud meetmeid, eelkõige vastuvõtutingimusi ja varajase integratsiooni võimalusi. See on tihedalt seotud ka määruse (EL) 2024/1358 tulemusliku rakendamisega.

Uute õigusnormide alusel töötab eu-LISA praegu välja tehnilisi ja operatiivmeetmeid liikmesriikide vaheliseks teabevahetuseks DubliNeti kaudu. Lisaks avaldab ELi varjupaigaamet Dublini menetlust käsitlevad muudetud suunised (*EUAA Guidance on the Dublin procedure: operational standards and indicators*).

Toimiv solidaarsus – 7. põhielement

Esimese iga-aastase rändehalduse tsükli käivitamine ja esimese solidaarsusreservi loomine on leppe üks peamisi tulemusi, mis on tihedalt seotud reformide vastutusaspektiga. Komisjoni rakendusotsuse ja nõukogu rakendusakti ettepaneku koostamisel kasutatakse tõendusbaasina Euroopa iga-aastast varjupaiga- ja rändearuannet, mis sisaldab ka saabujate prognoosi⁵².

Solidaarsusplatvormi raames jätkati ettevalmistusi solidaarsusmehhanismi rakendamiseks; samuti jätkus ümberpaigutamist ja vastutuse rakendamise erandite kohaldamist käsitleva ELi varjupaigaameti praktilise juhendi koostamine, mis peaks valmima 2026. aasta märtsiks. Komisjoni, liidu asutuste ja liikmesriikide jätkuv ühistöö rändevaldkonna valmisoleku- ja kriisikava ELi võrgustiku⁵³ raames andis iga-aastase rändehalduse tsükli jaoks andmete edastamisel ja kogumisel rahuldavaid tulemusi, luues kindla ja objektiivse teabebaasi liidus valitseva rändeolukorra hindamiseks.

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

Järgmised sammud määratakse kindlaks Euroopa iga-aastases varjupaiga- ja rändearuandes. Kõige olulisem on see, et liikmesriikidel tuleb leppida kokku üldises solidaarsuse tasemes ja määratleda endale võetavad kohustused liidu kõrgetasemelisel solidaarsusfoorumil, et jõuda kokkuleppele solidaarsusreservi suhtes. Samal ajal tehakse komisjonis ettevalmistusi solidaarsusmehhanismi rakendamiseks, eelkõige ELi tehnilise tasandi solidaarsusfoorumi loomiseks, ning ettevalmistused käivad ka liikmesriikides.

Rände- ja varjupaigaleppe edukaks rakendamiseks on jätkuvalt hädavajalikud ühine tõendusbaas ja andmete jagamine. Liikmesriike julgustatakse jätkama koostööd liidu asutuste ja Eurostatiga, et koguda ja edastada täpseid ja õigeaegseid andmeid, pidades kinni kehtestatud

⁵² Vt määruse (EL) 2024/1351 artiklid 9, 11 ja 12.

⁵³ Rändevaldkonna valmisoleku- ja kriisikava ELi võrgustik, mis on leppe üks esimesi tulemusi, kujutab endast asjaomaseid liidu sidusrühmi ühendavat tegevusraamistikku rändevõogude ja -olukordade seiramiseks ja ennetamiseks. See loodi vastavalt komisjoni 23. septembri 2020. aasta soovitusel (EL) 2020/1366 rändevaldkonna valmisolekut ja kriisiohjet puudutava ELi mehhanismi kohta (rändevaldkonna valmisoleku- ja kriisikava) ([EUR-Lex - 32020H1366 - ET - EUR-Lex](#)).

tähtaegadest ja võttes arvesse näitajate ühiselt kokkulepitud määratlusi. Käimas on rahvusvahelist kaitset käsitlevate andmete ühtlustamine, et tagada ühtne Euroopa ametlik statistika rahvusvahelise kaitse kohta⁵⁴. Jätkub andmete kogumise ja nende kvaliteedi parandamine, muu hulgas määruse (EL) 2024/1358 vastuvõtmise kaudu.

Valmisolek ja valmisoleku planeerimine – 8. põhielement

Enamik liikmesriike võttis oma vastuvõtu- ja varjupaigategemalise riikliku valmisoleku plaani vastu ja edastas selle ELi varjupaigaametile⁵⁵ pärast seda, kui ameti poolt kättesaadavaks tehtud vormil esitati ühised ja võrreldavad standardid. Seega saavutati veel üks õigusnormides sätestatud oluline vahe-eesmärk.

Enamik ELi varjupaigaametile teatatud riiklikke valmisoleku plaane sisaldab vormi põhielemente (varjupaiga andmine, vastuvõtmine ja saatjata alaealised), kuid teabe täielikkuse ja selguse tase on erinev⁵⁶. Suurem osa plaane sisaldab ka üksikasjalikke stsenaariume koos selgete näitajate ja piirmääradega ning seoseid stsenaariumide ja reageerimismeetmete vahel. Enamikus plaanides selgitatakse asjaomaste stsenaariumide aktiveerimise/desaktiveerimise menetlust⁵⁷. Juhtimiskorra ülevaated on samuti erinevad: mõned liikmesriigid käsitlevad oma ülevaates üksikasjalikumalt seda, kuidas eri ametiasutused olid kaasatud plaani koostamisse ning kuidas nad kaasatakse plaani rakendamisse eri stsenaariumide ja valdkondade lõikes.

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

Komisjon ja ELi varjupaigaamet suhtlevad liikmesriikidega nende plaanide täielikkuse ja selguse parandamise teemal. Mõned üldised parandamist vajavad valdkonnad on seotud iga stsenaariumi jaoks hästi sõnastatud ja mõõdetavate näitajate parema kindlaksmääramisega. Lisaks peaksid plaanid sisaldama selgeid reageerimismeetmeid valdkondade ja stsenaariumide kaupa. See hõlmab ELi varjupaigaameti toetuse võimalikku kasutamist. Suutlikkuse paindliku ja tõhusa mobiliseerimise tagamiseks tuleks rakendada valmisolekumeetmeid (nt logistika ja hangete ettevalmistamine, varude loomine, koolitus või puhvervastuvõtusuutlikkus) ning need tuleks valmisoleku plaanis välja tuua. Kuigi peaaegu kõik liikmesriigid osutasid seostele muude asjakohaste hädaolukorra lahendamise plaanidega (nt piirid, tagasisaatmine), ei sisaldanud kõik plaanid neid viiteid. Enamikus plaanides ei selgitata direktiiviga (EL) 2024/1346 ette nähtud kohustusliku läbivaatamise protsessi ega sellesse kaasatavaid osalejaid.

Mõned liikmesriigid märkisid, et käimasolevad seadusandlikud ja halduslikud ettevalmistused leppe kohaldamiseks võivad endiselt mõjutada nende valmisoleku plaanide sisu. Seepärast kutsub komisjon liikmesriike üles tagama oma plaanide ajakohastamine, kui see on vajalik, ja ELi varjupaigaametile edastamine leppe kohaldamise alguse ajaks. Samuti oleks soovitatav tagada suutlikkuse suurendamine ja plaanide testimine.

⁵⁴ Rahvusvahelist kaitset käsitleva statistika ühtlustamiseks käivitatakse ELi varjupaigaameti ja Eurostati ühisprojekt.

⁵⁵ Poola ja Ungari ei ole veel ELi varjupaigaametile oma valmisoleku plaani esitanud.

⁵⁶ Probleemid on seotud näiteks varjupaigalase teabe puudumisega plaanis (Prantsusmaa), saatjata alaealistega seotud reageerimismeetmete puudumisega või ebaselgusega (Eesti, Hispaania, Küpros Madalmaad ja Portugal), valmisoleku- ja reageerimismeetmetega (Küpros) ning selguse puudumisega eri stsenaariumide korral võetavate meetmete osas (Eesti ja Madalmaad). Enamik neist liikmesriikidest kinnitas, et kavatseb oma plaani läbi vaadata ja seda täiendada, et see vastaks paremini ELi varjupaigaameti vormile. Eesti, Küpros ja Madalmaad on juba oma plaani ELi varjupaigaameti toel läbi vaatamas.

⁵⁷ 30. juulil 2025 edastati liikmesriikidele ühised juhised komisjoni ja ELi varjupaigaameti teavitamiseks plaani aktiveerimisest ja desaktiveerimisest direktiivis (EL) 2024/1346 ette nähtud juhtudel.

Uued kaitsemeetmed rahvusvahelise kaitse taotlejate ja haavatavate isikute jaoks ning põhiõiguste parem järelevalve – 9. põhielement

Viimastel kuudel on enamik liikmesriike täpsustanud oma õigusnõustamise korda. Mõnel juhul peavad liikmesriigid tegema seadusandlikke muudatusi, mis on praegu koostamisel⁵⁸. Tegevustasandil jäävad mitu riiki olemasoleva korra juurde, kuid enamik liikmesriike teeb muudatusi, laiendades olemasolevat korda või kehtestades uue korra. Suurem osa liikmesriike kavatses teha koostööd partnerite, sõltumatute asutuste ja/või advokaatide/õigusabiorganisatsioonidega⁵⁹. Samuti on enamik liikmesriike nüüdseks määranud kindlaks partnerid või kehtestanud institutsioonilise korra põhiõiguste järelevalve mehhanismi loomiseks. Enamikul juhtudel tehakse põhiõiguste järelevalve ülesandeks olemasolevale ombudsmanile⁶⁰.

Kaitsemeetmete osas viis ELi varjupaigaamet 2025. aasta septembris lõpule uute menetlustega seotud teabematerjalide koostamise ja andis välja praktilise juhendi tasuta õigusnõustamise kohta menetluse haldusetapis⁶¹. Liikmesriikide puhul on eelkõige taustakontrolli kasutuselevõtmine nõudnud uut tähelepanu ja väljaõpet, mis on konkreetselt seotud haavatavuse tuvastamisega ja sellele reageerimisega⁶². Selle töö raames korraldatakse koolitusi. Varajase tuvastamise ning asjakohaste ja ühtlustatud meetmete toetamiseks sisaldab eespool nimetatud uus taustakontrolli abivahendite pakett (jaotis 3.3) ka praktilist lisa haavatavuse esialgse kontrolli tegemise kohta. Lisaks on tehtud kättesaadavaks vajadustega kohandatud koolitus⁶³. ELi varjupaigaamet on viimas lõpule ka laiema haavatavust käsitleva koolitusmooduli muutmist, mille eesmärk on tagada, et koolitus kajastaks leppega seotud õigusakte. Tagasisaatmise valdkonnas töötab Frontex koostöös teiste sidusrühmadega välja mobiilirakendust, mis puudutab tööd haavatavate rühmadega, sealhulgas haavatavuse kontrolli. Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (edaspidi FRA) jätkab liidu institutsioonide ja liikmesriikide valitsuste nõustamist põhiõiguste valdkonnas.

Liikmesriigid keskendusid ka lastega seotud meetmetele, mis hõlmavad meetmeid piisava vastuvõtu tagamiseks ja mõnel juhul vanuse hindamise menetluse muutmist, samuti edasist tööd seoses eestkoste määramisega ja selle üle tehtava järelevalvega⁶⁴.

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

⁵⁸ Austria, Bulgaaria, Hispaania, Küpros, Madalmaad, Sloveenia, Soome ja Rootsi.

⁵⁹ Näiteks Austria, Bulgaaria, Eesti ja Horvaatia (tuginevad senisele süsteemile), Iirimaa ja Tšehhi (õigusabiamet), Itaalia, Leedu, Läti, Portugal, Rumeenia ja Slovakkia (kehtiva korra laiendamine) ning Hispaania, Madalmaad, Saksamaa, Sloveenia ja Soome (tuginevad sisemistele kokkulepetele).

⁶⁰ Enamikul juhtudel on järelevalve tehtud või tehakse ülesandeks olemasolevale ombudsmanile (Austria, Bulgaaria, Eesti, Küpros, Leedu, Läti, Poola, Portugal, Rumeenia, Slovakkia ja Tšehhi), kuigi on ka erandeid, nagu Horvaatia ja Madalmaad. Rumeenias on ombudsman seda ülesannet juba ametlikult täitma asunud. Iirimaal on kavas luua sõltumatu järelevalvemehhanism varjupaiga- ja piirimenetluste peainspektori kaudu, keda toetab nõuandekogu.

⁶¹ Aasta lõpuks tõlgitakse teabematerjalid 23 liidu keelde ja 20 liiduvälisesse keelde.

⁶² Näiteks Austrias on käivitatud algatus, mille eesmärk on määrata haavatavusega tegelevad ametnikud ja tugevdada koostööd ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga.

⁶³ „Vulnerability in the Pact on Migration and Asylum“, <https://euaa.europa.eu/publications/euaa-tailor-made-training-plan-pact-migration-and-asylum>.

⁶⁴ Sellega seoses aitab lepe kaasa laiimate reformide elluviimisele: pärast ülerahvastatuse perioodi, mis tõi esile vastuvõtusüsteemi laiendamise ja reformimise vajaduse, tugevdatakse Iirimaa tugevat lastekaitse süsteemi leppe rakendamise kaudu.

Liikmesriigid, kes ei ole veel kindlaks määranud õigusnõustamise korda⁶⁵ või sõltumatut põhiõiguste järelevalve mehhanismi,⁶⁶ peaksid seda tegema. Kõik liikmesriigid peaksid tegelema lahendamata küsimustega, mis on seotud pädevuse ja piisava sõltumatuse tagamisega, ning määrama kindlaks selged vastutusosalad ja aruandlusahelad. See tähendab, et tuleks vältida kõnealuse rolli jagamist eri osalejate vahel või kui minnakse seda teed, siis tuleb selgelt määratleda juhtroll. Tuginedes oma 2024. aasta detsembri suunistele mehhanismi enda loomise kohta, töötab FRA praegu välja metodoloogilist juhendit tulevaste määratud järelevalve teostajate tööks.

Endiselt vajavad lahendamist probleemid, mis on seotud vastuvõtusüsteemides majutatavate haavatavate rühmadega, nagu saatjata alaealised ja soolise vägivalla ohvrid. Saatjata alaealiste puhul, keda põhimõtteliselt ei tohiks majutada koos täiskasvanutega, tuleks tagada piisav vastuvõtusutlikkus. Liikmesriigid peaksid suurendama jõupingutusi, et vastavalt leppele tagada alaealistele varjupaigamenetluse kõigis etappides õigeaegselt asjakohased esindajad ning laste juurdepääs haridusele ja tervishoiuteenustele. Föderaalsetes süsteemides tuleb erilist tähelepanu pöörata õigusaktide ja tavade ühtlustamisele kõigil valitsemistasanditel.

Lapsrändajatega tegeleva komisjoni eksperdirühma järgmisel koosolekul keskendutakse peamiselt leppe kohaselt nõutavatele eestkostereformidele. Sellega seoses tegeleb FRA saatjata laste eestkostet käsitleva 2014. aasta käsiraamatu ajakohastamisega, et viia see kooskõlla leppe sätetega. ELi varjupaigaamet avaldab veel sel aastal ajakohastatud versiooni 2018. aasta suunistest vanuse hindamise kohta (3. väljaande).

Integratsioon ja seaduslikud võimalused kaitse saamiseks – 10. põhielement

Ümberasustamine ja seaduslikud võimalused. Komisjon esitas ettepaneku liidu ümberasustamise ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise esimese kaheaastase kava kohta (edaspidi „liidu kava“). Liidu kava ettepaneku eesmärk on panna paika kaitset vajavate kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute koguarv, kelle liikmesriigid kavatsesid 2026. ja 2027. aastal liidus vastu võtta. See kajastab kõrgetasemelise ümberasustamise ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise komitee koosolekutel peetud arutelusid, osalevate liikmesriikide vabatahtlikku panust ning ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti osutatud prognoositavaid ülemaailmseid ümberasustamisvajadusi. Kavandatavas liidu kavas määratakse kindlaks piirkonnad, kust inimesi tuleks vastu võtta, et pakkuda realistlikku ohutut alternatiivi ebaseaduslikule rändelegi ning veelgi tugevdada ümberasustamise ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise rolli kolmandate riikidega partnerluste loomisel.

ELi varjupaigaamet toetab sellega seotud vajadustega liikmesriike ning ajakohastab juba 2025. aasta lõpuks oma koolitusmooduleid, mis käsitlevad täiendavaid võimalusi ja valikuetappi ümberasustamise ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise kontekstis.

Rahvusvahelise kaitse saajate integreerimine. Enamik liikmesriike on teinud tööd selle nimel, et lisada integratsiooni ja varajase integratsiooni meetmeid käsitlevad leppe sätteid oma riigisisestesse rakendamise- ja ülevõtmisprotsessidesse. Nagu juunis märgiti, käsitlesid mitu liikmesriiki oma riiklikus rakenduskavas vajadust investeerida rohkem täiendavatesse integratsioonimeetmetesse või toetada neid meetmeid, sealhulgas töötades välja varajase integratsiooni meetmed ning tõhusama protsessi kvalifikatsiooni tunnustamiseks ja oskuste valideerimiseks. Mõned liikmesriigid on teinud edusamme oma riikliku

⁶⁵ Kreeka ja Ungari.

⁶⁶ Viimaste hulka kuuluvad erinevatel põhjustel Hispaania, Kreeka, Malta, Rootsi, Sloveenia, Soome, Taani ja Ungari.

integratsioonistrateegiaga⁶⁷ või püüavad laiendada integratsioonialaseid jõupingutusi uute või varasemate integratsiooni- ja keelekursuste abil⁶⁸.

Peamised lahendamist vajavad küsimused ja järgmised sammud

Nõukogul tuleb aasta lõpuks võtta vastu komisjoni ettepanekul põhinev liidu ümberasustamise ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise kava. Komisjon on valmis liikmesriike selle rakendamisel toetama.

Toimiv ja sidus integratsioonipoliitika, sealhulgas varajase integratsiooni meetmed, on endiselt vajalik eeltingimus taotlejate iseseisva toimetuleku toetamiseks, sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks ja rahvusvahelise kaitse saajatel vastuvõtvasse ühiskonda võimalikult varakult oma panuse andmise võimaldamiseks⁶⁹. Samuti aitab see vähendada ebaseadusliku liikumise stiimuleid.

Nende kriitilisele tähtsusele vaatamata on integratsiooni toetamise meetmed endiselt väga erinevad ning mitmed liikmesriigid peavad jõupingutusi veelgi suurendama, eriti seoses piisavate eluasemete kättesaadavuse ja tööturule integreerimise toetamisega, kvalifikatsioonide tunnustamisega ja varajase integratsiooni meetmete kehtestamisega⁷⁰. Oma toetuse tulemuslikkuse suurendamiseks peaksid liikmesriigid tegema täiendavaid jõupingutusi, et pakkuda konkreetsete vajadustega kohandatud meetmeid ja kõrvaldada takistused selliste sihtrühmade puhul nagu rändajatest naised, lapsed või vaimse tervisega seotud vajadustega inimesed, nagu rõhutati integratsiooni ja kaasamise tegevuskava vahekokkuvõttes.

Komisjon jätkab liikmesriikide integratsioonipoliitika toetamist, võimaldades rahalisi vahendeid (sealhulgas pikaajaliseks integratsiooniks liidu ühtekuuluvuspoliitika vahendite raames), töötades välja suuniseid ja edendades mitmetasandilisi partnerlusi, mis hõlmavad rändajaid, vastuvõtvaid kogukondi, kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaal- ja majanduspartnereid, kodanikuühiskonda ja erasektorit.

KOKKUVÕTE

Järgmise kaheksa kuu jooksul on vaja teha püsivaid edusamme, et tagada leppest tulenevate reformide edukas rakendamine, mis loob stabiilse aluse liidu edaspidistele meetmetele rände- ja varjupaigahalduse valdkonnas. Selleks tuleb praegu pingutada ja edaspidi ühiselt töötada.

Keskenduda tuleks käesolevas aruandes kirjeldatud probleemidele ning tagada solidaarsus- ja vastutussüsteemide toimimine, Eurodac-süsteemide valmisolek, piirimenetluse korra olemasolu ja piisav vastuvõtusuutlikkus kõigis liikmesriikides. Leppe muud olulised elemendid on põhiõiguste järelevalve, õigusnõustamine ja uued kaitsemeetmed haavatavate rühmade jaoks.

Komisjon on sellele protsessile jätkuvalt täielikult pühendunud ning jätkab oma tööd nii horisontaalsel tasandil kui ka spetsiaalsete riigimeeskondade töö kaudu kahepoolisel tasandil.

Nüüd, kus iga-aastane rändehalduse tsükkel on käivitatud, tuleb liikuda edasi Dublini süsteemi seniste puuduste kõrvaldamisel ja teha täiemahulisi ettevalmistusi määruse (EL) 2024/1351

⁶⁷ Malta käivitas 2025. aasta jaanuaris integratsioonistrateegia ja tegevuskava (2025–2030).

⁶⁸ Näiteks Austria, Eesti, Itaalia, Luksemburg, Sloveenia ja Tšehhi.

⁶⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Integratsiooni ja kaasamise tegevuskava aastateks 2021–2027“, COM(2020) 758 final ([EUR-Lex - 52020DC0758 - ET - EUR-Lex](#)).

⁷⁰ Näiteks Bulgaaria, Horvaatia, Kreeka, Küpros, Läti, Rumeenia, Slovakkia ja Ungari.

vastutusraamistiku kohaldamiseks. Paralleelselt tehakse tööd solidaarsusreservi rakendamiseks.

Liidu tasandil on üheks oluliseks tulemuseks Euroopa varjupaiga- ja rändehaldusstrateegia vastuvõtmine 2025. aasta detsembris. See strateegia tugineb riiklikele strateegiatele, mille liikmesriigid edastasid komisjonile juunis ning mis hõlmavad tervikliku ja integreeritud lähenemisviisi kohaselt käsitletavat rände sise- ja välismõõdet.

Järgmise ülevaate rände- ja varjupaigaleppe rakendamise seisust esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule 2026. aasta märtsis.